

ROMÂNIA
MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI
JUSTIȚIE

PROCUROR GENERAL

Nr. 18984/336 B.J./2003

din 12 octombrie 2005

Dosar nr. 1753/CA/2005

**CĂTRE,
PREȘEDINTELE
TRIBUNALULUI BUCUREȘTI-
Secția a VIII a Conflicte de Muncă,
Asigurări Sociale, Contencios Administrativ și Fiscal**

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu sediul în București, B^{dul} Libertății nr. 14, sector 5 și **Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Dr. Ilie Botoș**, în calitate de recurenți-pârâți în cauza ce a format obiectul dosarului nr.1753/CA/20045 aflat pe rolul Tribunalului București, în temeiul prevederilor art. 299 din Codul de procedură civilă, declară prezentul:

RECURS

împotriva sentinței civile nr.2733 din 17 iunie 2005, pronunțată de Tribunalul București- Secția a VIII a Conflicte de Muncă, Asigurări Sociale, Contencios Administrativ și Fiscal în dosarul nr. 1753/CA /2005.

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția de Contencios Administrativ sub nr. 3141/2003, **Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki** a chemat în judecată Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și pe Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Dr. Ilie Botoș, solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța să constate că pârâții nu au executat sentința civilă nr. 892/20 decembrie 2002 a Tribunalului București în termen de 30 de zile de la rămânerea ei irevocabilă, să se dispună amendarea Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu suma zilnică, prevăzută de art. 16 alin. 2 raportat la art. 10 alin. 3 din Legea nr. 29/1990, începând cu 30 august 2003. Totodată, reclamanta a solicitat instanțe să dispună obligarea pârâților la plata de daune pentru întârziere, în cuantum de 1.000.000 lei pe zi, începând cu data de 20 mai 2003, pentru Ministerul Public, iar pentru Procurorul General al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, de la data numirii în funcție, respectiv 30 august 2003.

La termenul din 8 octombrie 2003 pârâții, prin întâmpinare, au invocat excepția necompetenței materiale a instanței, excepție care a fost admisă de instanță la termenul din data de 15 octombrie 2003, iar competența materială de soluționare a cauzei a fost declinată în favoarea Tribunalului București - Secția a VIII-a Conflicte de Muncă și Litigii de Muncă.

La Tribunalul București cauza a fost înregistrată sub nr. 200/CA/2004.

Prin sentința civilă nr. 2125 din 24 mai 2004, Tribunalul București a admis excepția autorității de lucru judecat față de sentința civilă nr. 4509 din 2 decembrie 2003 pronunțată de aceeași instanță în dosarul nr. 8924/CA/2003 și, în consecință, a respins acțiunea formulată de reclamantă împotriva pârâților Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv, Procurorul General – Dr. Ilie Botoș.

Reclamanta a atacat cu recurs această hotărâre judecătorească, iar cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel București sub nr. 2521/CA/2004.

Prin decizia civilă nr. 986 din 17 septembrie 2004, instanța de control judiciar a admis recursul reclamantei, a casat sentința criticată și a trimis cauza spre rejudecare la instanța de fond.

Pe rolul Tribunalului București, cauza a fost înregistrată sub nr. 1753/CA/2005.

Prin sentința civilă nr.2733 din 17 iunie 2005, instanța de rejudecare a fondului a admis în parte acțiunea, a dispus amendarea pârâtului Procurorul General-Dr. Ilie Botoș cu suma de 500 de lei pe zi de întârziere începând cu data de 10 decembrie 2003 până la executarea integrală a sentinței civile nr.892 din 20 decembrie 2002.

De asemenea, instanța a respins cererea de plată a despăgubirilor ca neîntemeiată și cererea de chemare în garanție a Serviciului Român de Informații, ca lipsită de interes.

Considerăm hotărârea judecătorească atacată ca netemeinică și nelegală pentru motivele prevăzute de art. 304 pct. 4 și pct. 9 și solicităm admiterea recursului declarat de recurenta-pârâtă ca fondat, casarea sentinței civile nr.1753/CA/2005 și rejudecând cauza pe fond respingerea în tot a acțiunii reclamantei Asociației Pentru Apărarea Drepturilor Omului din României-Comitetul Helsinki, din următoarele

MOTIVE:

I.Instanța de rejudecare a fondului, în mod eronat, a respins excepția autorității de lucru judecat invocată de pârâți.

Accastă excepție este instituită de art. 1201 din Codul civil, potrivit căruia „ este lucru judecat atunci când a doua cerere de judecată are același obiect,

este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți, făcute de ele și în contra lor în aceeași calitate.”

Astfel, în ce privește sentința civilă nr. 4509/2 decembrie 2003 pronunțată în dosarul nr. 8924/CA/2003 și cererea înregistrată sub nr. 200/CA/2004, în mod evident, sunt prezente toate elementele lucrului judecat. Este identitate de **părți** – întrucât cererea de față este formulată, ca și cea anterioară, de Asociația Pentru Apărarea Drepturilor Omului din România – Comitetul Helsinki împotriva Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Procurorului General- Dr. Ilie Botoș, **obiectul este același** - întrucât solicitările din cele două cereri sunt identice iar **cauza este identică** – întrucât fundamentul juridic al celor două acțiuni, în sensul de situație de fapt calificată juridic, este același.

Susținerile intimetei-reclamante, referitoare la faptul că nu există identitate de cauză, nu sunt justificate, având în vedere că, în acțiunea modificată, se solicită „ să se constate că **se menține obligația părților de a executa integral sentința civilă nr. 892 din 20 decembrie 2002**, formulare cel puțin atipică din care reiese clar solicitarea reclamantei ca instanța să se pronunțe asupra încălcării de către pârâți a art. 16 alin. 2 din Legea nr. 29/1990, așa cum solicită și în cererea asupra căreia instanța s-a pronunțat prin sentința civilă nr. 4509/2 decembrie 2003.

De altfel, interpretarea dată de pârâți cererilor formulate de reclamantă, interpretare însușită și de instanța de fond prin invocarea din oficiu a excepției și admiterea acesteia, este cea corectă, fapt demonstrat și de modul cum a fost formulat primul petit al acțiunii modificate a reclamantei, și anume „ **să se constate că adresa nr. 78/2003 nu constituie executarea integrală a sentinței civile nr. 892/20 decembrie 2002**”. Acest prim petit al acțiunii arată fără dubiu că reclamanta a solicitat instanței să se pronunțe în esență asupra aceluiași aspecte asupra cărora s-a pronunțat deja prin sentința civilă nr. 4509/2 decembrie 2003, chiar dacă formularea utilizată este diferită.

Instanța a reținut, în mod neîntemeiat, că acest capăt de cerere nu poate fi privit ca un capăt de cerere distinct ci doar o premisă în soluționarea celorlalte două capete de cerere, neexecutarea sentinței reprezentând una din condițiile esențiale pentru angajarea răspunderii prevăzute de art. 16 alin. 2 din Legea nr. 29/1990.

Este evident că acesta este un petit distinct al acțiunii, mai mult unul pe care se bazează întreaga acțiune și nimic nu îndreptățește instanța de rejudecare a fondului să considere că reclamanta nu insistat în mod serios pentru acest capăt de cerere.

În motivarea hotărârii, instanța preia afirmația reclamantei Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România- Comitetul Helsinki în sensul că excepția autorității de lucru judecat, ce a fost discutată și respinsă de instanță, este privită în raport de sentința civilă nr.892/20 decembrie 2002, făcând astfel confuzie între excepția autorității de lucru judecat invocată de pârâți în raport de sentința civilă nr. 892/20 decembrie 2002, și excepția autorității de lucru judecat față de sentința civilă nr. 4509/2 decembrie 2003, invocată inițial de pârâți, care au renunțat ulterior la susținerea ei, aceasta fiind invocată, în final, din oficiu de către instanță și admisă prin sentința civilă nr. 2125/24 mai 2004.

II. Instanța de rejudecare a fondului a reținut, în mod greșit, că pârâții nu au făcut dovada executării integrale a sentinței civile nr.892 din 20 decembrie 2002 prin adresa nr. 78 din 10 decembrie 2003, întrucât reclamanta arată că nu i s-a comunicat câte dintre persoanele supravegheate pe baza mandatelor de supraveghere aprobate de Ministerul Public, conform Legii nr. 51/1991, au fost trimise în judecată și câte au fost condamnate.

Or, susținerile reclamantei, pe baza cărora a fost admisă acțiunea inițială, prin care solicita comunicarea acestor informații, s-au bazat tocmai pe faptul că, de la pârâțul Ministerul Public, se dorește doar comunicarea informațiilor care țin de Codul de procedură penală, nu și acelea legate de Legea nr. 51/1991, respectiv de activitatea Serviciului Român de Informații, mai ales că acțiunea introdusă de reclamantă împotriva acestei din urmă institutii a fost respinsă prin sentința civilă nr. 482/2002 a Tribunalul București.

Această acțiune a fost respinsă, întrucât instanța a considerat că se solicită comunicarea unor informații clasificate, informații care, potrivit art. 10 din Legea nr. 51/1991, au caracter de secret de stat. În aceste condiții, reclamanta încearcă să obțină aceste informații pe cale indirectă, în sensul că, dacă nu le-a putut

obține în mod direct de la Serviciul Român de Informații, le va obține de la pârâtul Ministerul Public.

De altfel, chiar solicitarea cuprinsă în adresa nr.303/26 august 2002 a A.P.A.D.O.R.-C.H., pe care instanța a avut-o în vedere atunci când a admis acțiunea inițială, stabilește alternativa pentru pârât de a comunica, fie informații referitoare la autorizațiile de înregistrări de convorbiri sau imagini, acordate în baza Legii nr.51/1991 și a Legii nr.14/1992, fie informații privind autorizațiile emise în baza Codului de Procedură Penală. Pârâtul Ministerul Public a ales alternativa care era mai aproape de activitatea sa și, astfel, a executat întocmai dispozitivul sentinței civile nr.892/2002.

În ce privește faptul că nu s-a comunicat prin adresa nr.78/10 decembrie 2003, numărul persoanelor care au fost înștiințate, de către parchet despre faptul că au fost supravegheate, precum și al celor care au făcut plângere împotriva actului de autorizare, după ce au fost înștiințate, considerăm că Ministerul Public a procedat în mod corect. Astfel, legea în baza căreia au fost acordate aceste autorizații, și anume Legea nr.51/1991, nu prevede obligația de a înștiința persoanele supravegheate cu privire la această măsură. De asemenea, o astfel de reglementare nu se regăsește în nici una din convențiile internaționale la care România este parte. Prin urmare, nu a fost înștiințată nici una din aceste persoane și, nici nu a existat nici o plângere împotriva acestei măsuri.

În aceeași ordine de idei, considerăm că insistența de a obține aceste informații în numele executării hotărârii judecătorești menționate, denotă intenția de nerespectare a sentinței civile nr. 482/2002 a Tribunalului București, prin care Serviciul Român de Informații a fost absolvit de această obligație, încălcându-se astfel măsura de protecție pe care instanța a înțeles să o instituie cu privire la activitatea Serviciului Român de Informații. În acest fel, se aduc prejudicii acestei instituții și siguranței naționale, anulându-se valoarea juridică a principiilor cuprinse în art.12 lit.a din Legea nr.544/2001 și art.31 alin.3 din Constituția României.

De asemenea, reclamanta pretinde obligarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție la comunicarea unor informații ce nu se află în posesia sa, ci în posesia altei instituții, care nu poate să le comunice, iar instanța de rejudecare a fondului a apreciat, în mod neîntemeiat, că aceste informații se aflau în posesia pârâtului și trebuiau a fi comunicate și, trecând în mod nejustificat peste susținerile pârâților, a dispus amendarea Procurorului General- Dr. Ilie Botoș.

III. Considerăm că instanța de rejudecare a fondului a reținut, în mod nelegal, că aplicabilă în speță nu este Legea nr. 544/2001, apreciind, în mod nejustificat, că acest act normativ nu cuprinde dispoziții cu privire la plata de daune cominatorii sau despăgubiri, ci Legea nr. 29/1990.

Astfel, din conținutul art. 22 din Legea nr. 544/2001, rezultă că, legiuitorul a intenționat să reglementeze o **procedură specială**, în cadrul căreia persoana, care se consideră vătămată în drepturile sale (prevăzute de același act normativ special), să obțină informațiile de interes public solicitate, precum și despăgubiri morale/patrimoniale, pentru eventualele pagube cauzate prin refuzul autorității sau instituției publice de a le furniza.

Fiind vorba despre o obligație „*de a face*” (respectiv, de a furniza informații), care nu este susceptibilă de executare silită, legea specială a prevăzut posibilitatea acordării daunelor morale/patrimoniale, tocmai ca o formă coercitivă de natură a acoperi prejudiciul suferit de solicitant prin refuzul furnizării informațiilor.

Interpretând sistematic și teleologic dispozițiile art. 22 alin. 2 din Legea nr. 544/2001, se constată că daunele morale/patrimoniale, prevăzute în textul legal analizat, **reprezintă singura formă sancționatorie, care poate fi aplicată autorității sau instituției publice, pentru neîndeplinirea obligațiilor de natură specială, stabilită prin acest act normativ.**

Legea nr. 544/2001 este lege specială, care reglementează un domeniu limitat, respectiv relațiile sociale născute în legătură cu accesul la informațiile de interes public, astfel încât dispozițiile sale sunt de strictă interpretare și aplicare.

Ca atare, atâta vreme cât Legea nr. 544/2001 nu prevede sancțiunea amenzii de 500 de lei pe zi de întârziere, așa cum prevede Legea contenciosului administrativ, ca măsură de constrângere și sancționare pentru neexecutarea obligației de natură specială, stabilită prin aceeași lege, este inadmisibil a se proceda la împrumutarea unor dispoziții în acest sens din alte acte normative.

Conform principiului „*specialia generalibus derogant*”, în situația în care un anumit segment al relațiilor sociale este reglementat, în același timp de două norme, dintre care una este specială, iar cealaltă are caracter general, **va avea prioritate de aplicare norma specială.**

Este adevărat că norma generală completează norma specială, dar numai în măsură în care aceasta din urmă nu prevede. Or, dispozițiile art. 22 alin. 2 din Legea nr. 544/2001 (care prevăd expres și limitativ categoriile de sancțiuni de natură patrimonială aplicabile pentru neexecutarea obligației de furnizare a informațiilor de interes public), nu sunt susceptibile de a fi completate cu cele cuprinse în Legea contenciosului administrativ, întrucât ipoteza normei speciale este clară și trebuie interpretată și aplicată în mod restrictiv, **sancțiunile neexecutării obligațiilor speciale neputând fi decât cele pe care legiuitorul le-a prevăzut în mod expres.**

Pe de altă parte, aceste daune puteau fi solicitate numai în temeiul și în condițiile procedurale prevăzute de art. 22 din Legea nr. 544/2001, respectiv, **fie odată cu cererea principală** (plângerea), având ca obiect obligarea autorității de a furniza informațiile de interes public, **fie ulterior, însă în cadrul termenului de 30 de zile, de la data expirării termenului prevăzut de art. 7 din același act normativ.**

Amenda cominatorie stabilită prin hotărârea judecătorească criticată este lipsită de temei legal și pentru motivul că art. 16 din Legea nr. 29/1990 este aplicabilă numai în cazul neexecutării unor hotărâri judecătorești pronunțate asupra acțiunilor în contencios administrativ, formulate în temeiul art. 1 din același act normativ, potrivit căruia: „*Orice persoană fizică sau juridică, dacă se consideră vătămată în drepturile sale, recunoscute de lege, printr-un act administrativ sau prin refuzul nejustificat al unei autorități administrative de a-i rezolva cererea referitoare la un drept recunoscut de lege, se poate adresa instanței competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.*”

Controlul judecătorec în cadrul contenciosului administrativ are ca obiect acte administrative prin care s-a adus atingere drepturilor și intereselor **particulare**, recunoscute prin lege persoanelor fizice sau juridice, iar interesul protejat prin Legea nr. 544/2001 este **public** (astfel cum rezultă chiar din titlul actului normativ), fiind evident că domeniul de reglementare al legii speciale este diferit de cel al Legii nr. 29/1990, astfel încât dispozițiile celor două acte normative nu se pot completa.

IV. În ce privește obligarea pârâtului Procurorul General- Dr. Ilie Botoș la plata amenzii în sumă de 500 de lei/zi de întârziere, începând cu data de 10 decembrie 2002, apreciem că instanța, în mod greșit, a dispus amendarea numai a conducătorului instituției.

Astfel, potrivit art. 13 din Legea nr.29/1990 „*Acțiunile în justiție, prevăzute în prezenta lege, vor putea fi formulate și personal împotriva funcționarului autorității pârâte, care a elaborat actul sau care se face vinovat de refuzul rezolvării cererii, dacă se solicită plata unor despăgubiri pentru prejudiciul cauzat sau pentru întârziere. În cazul în care acțiunea se admite, persoana respectivă va putea fi obligată la plata daunelor, solidar cu autoritatea administrativă”.*

Or, instanța a obligat doar pe Procurorul General-Dr. Ilie Botoș la plata acestei amenzi ignorând dispozițiile Legii nr. 29/1990, pe care le-a aplicat în disprețul dispozițiilor Legii nr. 544/2001.

Tot astfel, este nejustificată obligarea aceluiași pârât la plata cheltuielilor de judecată, ignorându-se în acest fel dispozițiile art. 35 alin. 1 și 2 din Decretul nr. 31/1954 potrivit căruia „*Persoana juridică își exercită drepturile și își îndeplinește obligațiile prin organele sale. Actele juridice făcute de organele persoanei juridice, în limitele puterilor ce le-au fost conferite, sunt actele persoanei juridice însăși*”.

V.În ce privește respingerea cererii de chemare în garanție, apreciem că este neîntemeiată având în vedere că executarea hotărârii judecătorești este imposibilă întrucât presupune comunicarea de informații pe care Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție nu le deține ci le va solicita de la Serviciul Român de Informații.

În aceste condiții considerăm necesară chemarea în garanție a Serviciului Român de Informații pentru că informațiile solicitate de reclamanta - **Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki**, țin de activitatea Serviciului Român de Informații și urmează a fi furnizate de către această instituție.

Considerăm , însă, că în mod corect instanța a respins cererea de plată a despăgubirilor ca neîntemeiată.

Față de cele expuse, solicităm admiterea recursului declarat de pârâți ca fondat, casarea sentinței nr. 2733 din 17 iunie 2005 pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. 1753/CA/2005 ca neîntemeiată și rejudecând cauza pe fond respingerea în tot a acțiunii reclamantei Asociației Pentru Apărarea Drepturilor Omului din României-Comitetul Helsinki.

PROCUROR GENERAL,

Dr. Ilie Botoș

